T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 422
KARAR NO: 2020 / 572
KARAR TR : 28.9.2020

ÖZET : Davacının Van Edremit Halk Eğitim Merkezi bünyesinde usta öğretici olarak çalışmış olduğu, hak ettiği kıdem tazminatı ödemelerinin yapılmadığından bahisle, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 2.500,00-TL kıdem tazminatının hak ettiği tarihten itibaren tarafına ödenmesi, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalı idareden tahsili istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : L. M.
Vekili : Av. G.Ü.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. M.B.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin Van Edremit Halk Eğitim Merkezi bünyesinde 17.10.1988 - 24.4.2014 tarihleri arasında 1860165 sigorta sicil numarası ile usta öğretici olarak görev yaptığı, toplam 5300 gün prim ve 20 yıl sigortalı olarak çalıştığı, 24.4.2014 tarihinde emekliye ayrıldığı, müvekkilinin kıdem tazminatı almaya hak kazandığı, 1475 Sayılı Kanun'un yürürlükte olan 14. maddesinde belirtilen tüm şartları sağladığı, ancak Edremit Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'ne yaptığı başvuruların sonuçsuz kaldığı, hak ettiği kıdem tazminatı ödemelerinin yapılmadığından bahisle, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 2.500,00-TL kıdem tazminatının hak edildiği tarihten itibaren tarafına ödenmesi, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalıdan tahsili istemlerini belirterek adli yargı yerinde dava açmıştır.

VAN 1. İŞ MAHKEMESİ E: 2014/781 sayılı dosya üzerinden görülen davanın kabulüne dair verilen karar, temyiz kanun yolu başvurusu üzerine Yargıtay 22. Hukuk Dairesi'nce davada idari yargının görevli olduğundan bahisle 12.12.2018 tarihinde bozulması üzerine E: 2019/101 sayılı dosyasında görülen davada, "... Dava işçilik haklarından kaynaklı alacak ve tazminat talebine yöneliktir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesinde "Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur," hükümleri yer almaktadır.

Bu maddeye istinaden çıkarılan, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler hakkında Yönetmeliğin 5/2 maddesi uyarınca da, Uzman ve Usta Öğreticilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebileceği belirtilmiştir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup, Mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır.

İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, yasal düzenlemeleri esas alarak belrileyecektir.

Karar verildiği tarihte yürürlükte bulunan 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesi iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacının dosya içeriğinde bulunan 25.10.2013 tarihli ve kurs açma ve görevlendirme onayı konulu yazıya istinaden İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü onayı ile görevlendirildiği görülmektedir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişki statü hukukundan kaynaklanmakta olup, 4857 sayılı Kanun kapsamına giren bir iş sözleşmesi bulunmadığındanidari yargıgörevlidir.

Tüm bu nedenlerle davanın dava şartı yokluğundan reddine ..." dair 3.4.2019 gün, K:2019/159 sayılı kararına karşı temyiz kanun yoluna başvurulması üzerine Yargıtay 22. Hukuk Dairesi'nce, hükmün onanmasına 13.6.2019

tarihinde karar verilmiş ve hüküm aynı tarihte kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 23. İDARE MAHKEMESİ: 2019/2237 sayılı dosyasında, "... davacıyla idare arasındaki ilişkinin bir iş ilişkisi olduğu, talep edilen tazminatların İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklar olduğu anlaşılmakta olup, yukarıda anılan düzenlemeler uyarınca uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (iş mahkemelerinin) görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Nitekim UyuşmazlıkMahkemesinin 28.05.2018 tarihli ve E:2018/328, K:2018/345 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle Mahkememizin görevsizliğine, Mahkememiz ile Van 1. İş Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlığının giderilmesi ve görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi uyarınca dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadardosya hakkındaki incelemenin ertelenmesine ..." 20.12.2019 günü karar vermiş, Mahkememize intikal eden başvuru 9.7.2020 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Burhan ÜSTÜN'ün Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Birol SONER, Suna TÜRE, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan28.9.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı değerlendirildiğinden görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Burak Cenk İLHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının Van Edremit Halk Eğitim Merkezi bünyesinde usta öğretici olarak çalışmış olduğu, hak ettiği kıdem tazminatı ödemelerinin yapılmadığından bahisle, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 2.500,00-TL kıdem tazminatını hak ettiği tarihten itibaren tarafına ödenmesi, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalı idareden tahsili talepleriyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Kanun'un "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı Kanun hükümleri 1.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79. madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 1.maddesinde, Kanunun amacının,işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 12.10.2017 gün ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun;

"İş mahkemelerinin kuruluşu" başlıklı 2. maddesinde,

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır." denilmiş,

"Dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı 3/1. maddesinde;

" (1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır..." denilmiş,

"Görev" başlıklı 5. maddesinde;

" (1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar"

denilmiştir.

Aynı Kanun'un "Geçici Hükümleri" başlıklı Geçici 1. maddesinde;

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir. " hükmüne yer verilmiştir.

Somut olayda, davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatlarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 23. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Van 1. İş Mahkemesi'nce verilen 3.4.2019 gün ve E:2019/101, K:2019/159sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 23. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Van 1. İş Mahkemesi'nce verilen 3.4.2019 gün ve E:2019/101, K:2019/159sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.9.2020 gününde Üye Suna TÜRE'nin KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Burhan | Şükrü | Birol | Suna |
| ÜSTÜN | BOZER | SONER | TÜRE |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Aydemir | Nurdane | Ahmet |
| TUNÇ | TOPUZ | ARSLAN |

KARŞI OY

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 47. maddesinde yer alan, "Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ve hizmetiçi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici veya sürekli olarak görevlendirilebilir. Öğretim tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri, yönetmeliklerle tespit edilir." hükmü uyarıca çıkarılan; Milli Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmeliğin, 5. maddesinde; "Uzman ve Usta Öğreticiler aşağıdaki şekillerde görevlendirilirler.

1-Geçici personel olarak: Geçici personel olarak görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler ile yapılacak sözleşme esasları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15/05/1975 gün ve 1897 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 4 üncü maddesine göre Bakanlıkça hazırlanır.

2-(Değişik; 29.08.2009/27334 RG) Ek ders görevi verilmesi yoluyla:

4 . maddede belirtilen esaslara göre ek ders görevi verilmesi yoluyla görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 01/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Karan ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilir."düzenlemesinin yer aldığı;

Anılan Yönetmeliğin muhtelif maddeleriyle, bu görevlilerin; göreve alınmaları ve görevlerinin sonlandırılması, çalışma süresi, çalışma saati, bu kapsamda çalışanların nitelikleri, sorumlulukları çalışma koşullarının, yapılacak ödemelerin kamu idaresince önceden düzenlendiği;

Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarında, sözleşmeli veya ek ders görevi ile usta öğreticilerin görev yapabileceği, bunların çalıma koşullarının statü hukuku içinde düzenlendiği, idarenin göreve alma ve görevi sonlandırma gibi konularda üstün yetkilerinin bulunduğu görülmektedir.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinde; İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleri olduğu kurala bağlanmıştır.

Van Edremit Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde usta öğretici olarak görev yaparak emekli olan davacı tarafından, kıdem tazminatı ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde açılan davanın görev yönünden reddi üzerine, idari yargı yerinde açılan davada: " davacı ile idare arasındaki ilişkinin bir iş ilişkisi olduğu, talep edilen tazminatların İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklar olduğu anlaşılmakla uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği anlaşılmaktadır.

Davacının statü hukukuna tabi olduğu, görevlendirmesinin iş sözleşmesi, başka bir deyişle işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemeyeceği Sosyal Güvenlik Hukuku açısından primlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'nca ödenmesi, davacının özel hukuk kapsamında sözleşme ile çalıştığını göstermiyeceği ücret, çalışma saati, süreleri ve benzeri bir çok esaslı çalışma koşulunun statü hukuku içinde önceden düzenlendiği ve idareye üstün yetkiler tanınması karşısında;

Davanın görüm ve çözümünün idari yargıya ait bulunduğu oyu ile davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu ve adli yargı yerinin görevsizlik kararının kaldırılması yolunda verilen karara katılmıyorum. 28.09.2020

ÜYE
Suna TÜRE